

Józef Wojakowski

BIBLIOTEKA KOZIENICKA STANISŁAWA AUGUSTA

Ten, co strudzone osładza żrzenice,
Już cię do miłych wczysów wieczór wzywa.
Widzieć lesiste z dala Kozienice,
Prowadź tam pana czeladko życzliwa.
Niech spocznie chwilę: wszak na jego głowie,
Ojczyzny całość polega i zdrowie.

/Adam T.S.Naruszewicz/¹

Już od XV w., wzniesiony w należącej do stołowych dóbr królewskich Puszczy Kozienickiej, drewniany dwór myśliwski - był miejscem wypoczynku koronowanych głów Rzeczypospolitej. W 1549 roku Kozienice otrzymały prawa miejskie. Dopiero jednak za panowania Stanisława Augusta miasto stanęło wobec szansy rozwoju przemysłowego. Z Kozienicami bowiem król wiązał plany o istotnym znaczeniu, przy czym nie wynikały one z atrakcyjności terenów łowieckich, gdyż myśliwstwo nie należało do zamięłowań władcy. Na czoło wysuwało się zagadnienie zwiększenia dochodowości tzw. ekonomii królewskiej. Zlokalizowano tu rusznikarnię, będącą jedną z nielicznych w kraju wytwórni broni palnej. Istniały projekty uruchomienia manufaktury produkującej blaszki miedziane dla mennicy warszawskiej².

Świetności **miastu** przysporzył wzniesiony w latach 1776-1782, według projektu Franciszka Placidiego, murowany pałac myśliwski, który został otoczony wspaniałym założeniem ogrodowym. Stanisław August osobiście brał udział w kreśleniu planów obiektu³. Prace wykończeniowe, prowadzone pod kierunkiem Jana Kantego Fontany - trwały do 1791 roku.

W wyniku odbudowy miasta, po pożarze w 1781 roku, zespół rezydencjonalny został wkomponowany w całość nowego założenia urbanistycznego. Kierownictwo prac związanych z przebudową Kozienic sprawował J.K.Fontana, od 1784 roku administrator ekonomii kozienickiej.

Pałac Stanisława Augusta w Kozienicach był wzniesiony w stylu późnego baroku. Burzliwe dzieje stopniowo zacierają ślady jego pierwotnej świetności. Splądrowany w 1794 roku, w latach 1815-1830 był przeznaczony na koszary wojskowe, a od 1831 roku stał się własnością gen. Ivana Dena i jego rodziny. Swoją klasycyzującą wystrój architektoniczny pałac utracił na skutek dokonanej w latach 1896-1900 przebudowy w modnym wówczas stylu renesansu francuskiego. W okresie drugiej wojny światowej - obiekt uległ zniszczeniu⁴.

Pałac ten musiał być piękny i wygodny, skoro znawca i bywalec rezydencji króla Rzeczypospolitej - biskup Naruszewicz - stwierdził uniwersalność budowli i jej położenia, a mianowicie: "...zasłonięni jesteśmy od wizyt i interesów, tej przecię samotności nie czujemy naprzykszenia ... w królewskim tym domu obszernym, okazałym, we wszystko porządnym i opatrzonym, też same odbierając wygody, któreśmy i w Warszawie mieli"⁵.

Z kozienickiej rezydencji Stanisław August nie korzystał tak często, jak z najbliższych mu, również ze względu na odległość od Warszawy - Łazienek. Niemniej z korespondencji jego z bp. Naruszewiczem można wnioskować, że korzystał z puszczańskiego zacisza nawet w zimie⁶. Czas przeznaczony na wypoczynek król spędzał tu w sposób urozmaicony: "... po obiedzie bawił się konwersacją i czytaniem sobie pism różnych; nastąpiło po tym strzelanie do celu, po którym powtórzona konwersacja, czytanie i gry różne..."⁷. Wobec całkowitego zniszczenia pałacu, jak i dokumentacji architektonicznej tegoż dotyczącej, a także wobec niedostępności wyczerpującego opracowania monograficznego obiektu - trudno obecnie odtworzyć wnętrze rezydencji królewskiej i przeznaczonego w nim miejsca na bibliotekę, której istnienie udowadniają źródła. Należy podkreślić, że w dostępnym materiale źródłowym, a w szczególności chodzi tu o pamiętniki, daje się zaobserwować wyraźny brak dokładniejszych opisów pałacu, co być może wynika z faktu, że Stanisław August zbyt rzadko przebywał w Kozienicach i prawdopodobnie nie przyjmował tu wielu gości.

Dla zagadnienia biblioteki - dokument o najistotniejszym znaczeniu stanowi w zbiorach rękopisów Biblioteki Czartoryskich w Krakowie: "Catalogue des livres qui se trouvent dans la Bibliothèque de Sa Majesté à Kozienice le 9.sept.1785"⁸. Niewielki, bo liczący tylko 7 stron, spis 149 dzieł w 349 woluminach, składających się na podręczny księgozbiór - podpisany został przez niejakiego Smoczeńskiego, którego należy uznać za autora katalogu⁹. Stworzony w pod-

pisie z pierwszej litery imienia i nazwiska - monogram - pozwala przypuszczać, że imię zaczynało się literą "J" lub "W". Prawdopodobnie był to Jan Smoczyński /Smoczeński/ herbu własnego Niwa, wywodzący się ze Smoczyna Słupeckiego, nobilitowany w 1768 roku przez Stanisława Augusta, który to akt został potwierdzony przez sejm w 1780 roku¹⁰. Wyrastający na fali tworzenia przez króla swego oparcia politycznego w postaci bloku średniej szlachty - obdarzony klejnotem obywatel Rzeczypospolitej musiał reprezentować osobowość o istotnej wartości, choć trudno w źródłach i opracowaniach doszukać się materiału przybliżającego sylwetkę Smoczeńskiego.

Podręczna biblioteka gabinetowa Stanisława Augusta w pałacu w Kozienicach - jak dotąd - nie doczekała się opracowania, a znany od dawna "Catalogue ..." nie stał się przedmiotem szczegółowej analizy¹¹. Wacław Olszewicz, w opublikowanej w okresie międzywojennym pracy "Biblioteka króla Stanisława Augusta" zacytował jedynie ilość tomów oraz wymienił kilka najciekawszych dzieł spośród uwzględnionych w spisie Smoczeńskiego. Ponadto, dokument stwierdzający istnienie w pałacu kozienickim biblioteki posłużył historykowi jako podstawa do wniosku, że książki nabywano "... zapewne dla każdej rezydencji królewskiej, skoro w Kozienicach, w których król nie często bywał istniała biblioteka podręczna ..." ¹². Reprezentująca historiografię najnowszą Jadwiga Rudnicka, w artykule "O bibliotece Stanisława Augusta na Zamku Warszawskim" stwierdza, powołując się na notatkę w zachowanym katalogu biblioteki pałacu Łazienkowskiego, że gromadzone na Zamku Królewskim w Warszawie oraz w Łazienkach i Kozienicach książki niekiedy "... z jednego księgozbioru przenoszono do drugiego"¹³. Należy podkreślić, iż ustalona przez autorkę droga zmiany miejsca przechowywania książki nie wyklucza celowego gromadzenia określonych dzieł w kilku egzemplarzach - z przeznaczeniem m.in. do bibliotek gabinetowych w rezydencjach królewskich.

Rozwinięcie tematu niniejszego artykułu opiera się na analizie "Catalogue ..." Smoczeńskiego, który pozwala zorientować się w treści księgozbioru oraz sposobie jego opracowania.

W katalogu biblioteki kozienickiej - opis zasadniczy dzieł zawiera następujące dane: format, numer kolejny pozycji, tytuł i liczba woluminów. Dzieła spisane zostały w czterech działach określonych formatem bibliograficznym: "Livres i[n] Folio", "In Quarto", "In 8vo", "In 12mo"¹⁴.

Poszczególne pozycje numerowane są przy zastosowaniu numerus cu-

rens woluminów, a nie dzieł. Powstała w ten sposób liczba porządkowa spisanych woluminów łączy wszystkie cztery działy, osiągając ostateczną liczbę 348 tomów składających się na księgozbiór¹⁵. Należy zaznaczyć, że do numeru 45 została dopisana 1-tomowa pozycja "Kopia listu Doświadczyńskiego ...", której w rezultacie nie uwzględniono w ogólnej liczbie woluminów¹⁶. W ten sposób faktycznie w katalogu spisano 349 woluminów.

Sporządzony przez Smoczeńskiego "Catalogue ..." stanowi niewątpliwie jednorazowo dokonany spis dzieł znajdujących się w podręcznej bibliotece gabinetowej Stanisława Augusta w pałacu w Kozienicach - według stanu na dzień 9 września 1785 roku. Zastosowany w katalogu sposób opisu dzieł nie odbiega od powszechnie przyjętych w owych czasach metod. Dzieła spisane zostały pod pierwszym wyrazem tytułu /nawet w przypadku pozycji autorskich/ albo pod nazwiskiem autora /sporadycznie uzupełnionym inicjałami lub pełnym brzmieniem imienia/. Dane dotyczące miejsca i roku wydania druków zostały tu całkowicie pominięte. W ramach działów określonych formatem bibliograficznym, dzieła mają układ alfabetyczny. Istnieje wyraźna przewaga książek w mniejszym formacie. W formacie folio spisano 13 dzieł w 21 wol. w 4° - 5 dzieł w 11 wol., w 8° - 10 dzieł w 14 wol., w 12° - 121 dzieł w 303 wol. Ilościowa przewaga książek w 12° spowodowana jest rodzajem gromadzonych w bibliotece publikacji, wśród których dominuje literatura piękna - współcześnie najczęściej wydawana w tym poręcznym formacie.

Należy zaznaczyć, że niejednokrotnie w "Catalogue..." wykazane zostało pod jednym opisem kilka dzieł o podobnym tytule, jednak z zachowaniem odpowiedniej ilości woluminów¹⁷. Podobnie zdarzają się przypadki spisania pod jedną pozycją kilku dzieł współprawnych¹⁸.

Warto dokonać analizy zawartości treściowej biblioteki pałacu w Kozienicach, która w literaturze zaliczana jest do księgozbiorów rekreacyjnych¹⁹.

Interesujący jest fakt, że wśród zgromadzonych tu książek znalazły się, podobnie jak w bibliotece gabinetowej Stanisława Augusta na Zamku w Warszawie: diariusze sejmowe, zbiory traktatów, dzieła treści prawniczej i wojskowej, teksty literackie i dzieła encyklopedyczne²⁰. Ogólnie, w księgozbiorze kozienickim można wyodrębnić kilka zasadniczych działów przedmiotowych, a mianowicie: historia; prawo - a w jego zakresie - historia prawa, zbiory praw, zbiory traktatów, sejm; wojskowość; literatura filozoficzno-moralna i polityczna, religijna, poezja, dramat, powieść; encyklopedie.

Wśród książek dotyczących historii nie zabrakło "Historii narodu polskiego..." pióra A.T.S.Naruszewicza²¹. Wśród literatury prawniczej uwagę zwraca obecność dzieł z zakresu kodyfikacji prawa polskiego: Macieja Dogiela, Jana Herburta, Stanisława Kożuchowskiego, Teodora Ostrowskiego, czy też fundamentalnych "Volumina Legum...", do których materiały gromadził Stanisław Konarski²².

Znajdowało się tu również znane dzieło wybitnego historyka i prawnika gdańskiego Gottfrieda Lengnicha "Ius publicum Regni Poloniae..."²³. Problematyka praktyki stosowanej w polskim procesie karnym została w księgozbiornie zaakcentowana wyraźnie okazjonalnie - dwiema pozycjami dotyczącymi bezpośrednio związanej z osobą króla, słynnej afery trucicielskiej, skoncentrowanej wokół Marii Teresy Dogrumowej. Do biblioteki kozienickiej włączono bowiem dwie publikacje związane z przeprowadzonym dochodzeniem: "Recueil des pièces relatives au procès ... d'empoisonnement", której autorem był najprawdopodobniej sekretarz królewski Pierre Maurice Glaire /Glairy/ oraz "Sprawa ... o zamysł otrucia ...", której autorstwo przypisuje się Adamowi T.S.Naruszewiczowi²⁴. Obaj autorzy udowadniali niesłuszność podejrzeń wysuwanych pod adresem samego Stanisława Augusta.

Zgromadzone w bibliotece wydawnictwa sejmowe, to diariusze z okresu panowania Stanisława Augusta i zbiory podjętych przez Stany Rzeczypospolitej uchwał konstytucyjnych.

Dział wojskowości, to w sumie trzy regulaminy dla polskiej służby obozowej i garnizonowej oraz dla regimentów pieszych i kawalerii²⁵.

Literatura tak popularnego kierunku filozoficzno-moralnego i politycznego miała liczną i bogatą w treść reprezentację. Znajdujemy w "Catalogue..." plejadę autorów francuskich, a między innymi: Michela Eyquem de Montaigne'a, wybitnego moralistę odrodzeniowego, rzecznika tolerancji, racjonalizmu i twórczego sceptycyzmu; Bernarda Le Bovier de Fontenelle'a - popularyzatora idei Oświecenia; wybitnych pisarzy moralistów takich jak - Jean de La Bruyère, czy François de La Rochefoucauld. Nie zabrakło również dzieła słynnej w XVII-wiecznym Paryżu - Ninon de Lenclos - damy znanej z wolnomyślicielstwa i z rozlicznych przygód miłosnych, która skupiła w swym kręgu liczne grono znakomitych filozofów i literatów²⁶. Widnieje w katalogu nazwisko **pozostającego na służbie Stanisława Leszczyńskiego w Luneville - Jean François de Saint Lamberta -** poety moralisty, a zarazem zbliżonego do encyklopedystów eseisty, zdradzającego tendencje materialistyczne²⁷. Spośród grona encyklopedystów

"Catalogue ..." wymienia: Claude Adrien Helvetiusa, Denis Diderota, Charles Louis de Secondat Montesquieu, Jean François Marmon-tela, Jean Jacques Rousseau, François Marie Arouet de Voltaire²⁸. Na podkreślenie zasługuje obecność w księgozbiornie również dzieła gwałtownego satyryka encyklopedystów - Charles Pallisot de Monteno-²⁹.

Z literatury o tematyce religijnej - biblioteka w pałacu koziennickim zawierała traktat ascetyczny św. Tomasza à Kempis "De imitatione Christi...". Napisany jeszcze w XV w., był nie mniej popularny również w XVIII w. i doczekał się kilku wydań w Polsce³⁰.

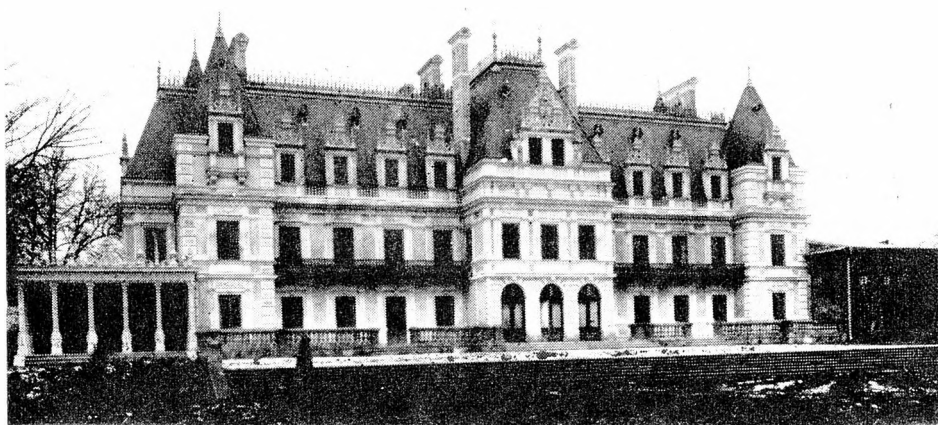
W zakresie poezji, zgromadzone dzieła reprezentowały wszystkie trzy zasadnicze gatunki, tzn.: lirykę, epikę i dramat. Lirykę świąta starożytnego reprezentowały francuskie tłumaczenia utworów Publiusa Ovidiusa Naso i Safony³¹. Spośród najliczniej zgromadzonej twórczości nowożytnych autorów francuskich wymienić należy: Mathurin Regniera - twórcę satyry moralnej w poezji francuskiej; Nicolas Boileau-Despréaux - teoretyka klasycyzmu w poezji; Jean de La Fontaine`a - znakomitego twórcę bajek zoomorficznych; Jean Baptiste Louis Gresseta - autora humoresek³².

Z liryków reprezentujących literaturę innych krajów europejskich warto zaakcentować nazwiska: Salomona Gessnera - autora popularnych sielanek i zarazem artysty malarza szwajcarskiego oraz Jamesa Thompсона - poety szkockiego, który odegrał inspiratorską rolę w preromantyzmie. "Catalogue..." cytuje francuskie przekłady dzieł tych autorów³³.

Reprezentantami poezji epickiej są w szczególności: Publius Vergilius Maro oraz Torquato Tasso, których dzieła zostały wprowadzone do księgozbiornie w tłumaczeniu na język francuski³⁴.

Niezmiernie popularną w Polsce francuską twórczość dramatyczną reprezentują przede wszystkim: Pierre Corneille, Jean Baptiste Poquelin Moliere, Jean Racine, Jean François Regnard, czy Paul Scarron³⁵.

W zestawie książek powieściowych, obok słynnego romansu o Amozie i Psyche - pióra Luciusa Madaurensisa Apuleiusa³⁶ - dominują autorzy angielscy i francuscy, co uzasadnione jest faktem, że rozwój powieści oświeceniowej związany jest z twórczością literacką właśnie tych dwóch narodów. Spośród autorów angielskich na czoło wysuwa się Samuel Richardson, którego realizm przesycony sentymentalizmem wywarł istotny wpływ między innymi na twórczość J.J. Rousseau. Ponadto należy wymienić wybitnego pisarza powieści satyrycz-

Pałac w Kozienicach po przebudowie w stylu renesansu francuskiego. Fasada od strony ogrodu.

Plan parteru pałacu w Kozienicach.

Widok z ogrodu pałacu w Kozienicach.

Widok z ogrodu pałacu w Kozienicach.

Projekt pałacu w Kozienicach (fragmenty) — reprodukcja z pracy P. Bohdziewicza „Francesco Placidi architekt...” w: Prace i materiały sprawozdawcze Sekcji Historii Sztuki TPN w Wilnie, t. 3, Wilno 1938/39, tabl. XVIII, rys. 10.

307

CATALOGUE

Des Livres qui se trouvent dans la Bi:
bliothèque de Sa Majesté à Koziénice,
le 9. Sept. 1785.

Catalogue des livres qui trouvent dans la bibliothèque de Sa Majesté a Koziénice
le 9 sept. 1785.

k. 307, 309, 309a, 311, 311a, 313, 313a — z negatywu znajdujacego się w Bibliotece Narodowej
w Warszawie — mikrofilm sygn. 1801.

Livres i Folio

359

	Vol.
Nr. 1. 2. 3. Codex Diplomaticus Regni Polonia	3
4. 5. 6. Dyaryusz Seymion 1766. 1782. 1784	3
7. 8. - Inwentarz Praco Statutow konstytucyjki kr. az do Roku 1784 inclusive	2
9. 10. 11. 12. Konstytucje Koronne i Litewskie, czyli Cöle- (3. 14. 15. 16.) minia Legum do R. 1775 inclusive	8
17. 18. 19. - Konstytucje 1776. 1778. 1780. 1782. 1784	3
20. - Statuta Regni Polonia Kerbsthi	1
21. - Statuta i Konstytucje przez krola habsburgiego	1

In Quarto

22. 23. Acta Pacis Olivensis	2
24. 25. 26.) Historia Turcka z Francuzkiego na 27. 28.) Polskie przełożona przez A. Zygmuntowicza	5
29. - Recueil des Déclarations, Vols, et Juchs de la Diete de 1772 et 1773	1
30. - Libor Deklaracyj. Act i Cygnosow glosowniczych zych podany i przed Legnem 1772 i 1773	1
31. 32. - Libor potrzebnych wiadomosci przez Kraskiego Biskupa Warmińskiego	2

In Octo.

33. - Abregé Chronologique de l'histoire d'Allemagne.	1
34. - Abregé Chronologique de l'histoire de Pologne	1
35. 36. 37.) Historia i Wzrostu Polskiego przez Gajone 38. 39.) minia Biskupa kondpucora i molenskiego	5
40. 41. - Jus Publicum Regni Poloniae aenquich	2
42. - Recueil des piéces relatives au Roi d'empoisonnement en 1785	1
43. - Regulamen exercymntu dla Regimentu puzub.	1
44. - Regulamen Turcyj Sborowey i Sarmizonowey dla Regimentu piergub i kawalerji	1

N° 45. - Sprawa o zamist otrucia 1785 - - - - - 17
N° 45. - Kopia Listu Disuradziynikiego - - - - - 17

In 12mo

46. 47. - Adieu ou les adieux de la Marquise . . .
48. 49. - Amours (és) de Henri IV. Roy de France
50. - - Amours (és) d'Isabelle et d'Isabelle
51. - - Amours (és) parisiens de Daphné et d'Alce
52. - - Amours (és) de Psyche et de Cupidon
53. 54. 55.) Amusemens des Cours de Spa
56. 57.)
58. 59. - Angèle Fessière Indienne
60. 61. 62.) L'Amour (N° 5) Contes des Femmes
63. 64. 65.)
66. 67. 68.) Aventures de l'Épouse de l'Époux
69. - -)
70. 71. - Aventures (és) p. les amans de Dumas
72. - - - - - Barbe (és) de l'Amour de l'Amour
73. - - - - - Grande du même
74. - - - - - Bernard (és) de l'Amour
75. 76. - - - - - Bernard (és) de l'Amour
77. 78. 79.) Bibliothèque amoureuse ou l'Amour
80. 81. 82.) amoureuse des Femmes
83. 84. - - - - - Bonheur (és) de l'Amour
85. - - - - - Bonheur (és) de l'Amour
86. 87. 88.) Bonheur (és) de l'Amour
89. - - - - - Caprice (és) de l'Amour
90. 91. 92. 93.) Histoires charmantes ou les Amours
94. 95. 96.)
97. 98. - - - - - Enchaînement (és) de l'Amour
99. 100. 101. 102.) Les (és) de l'Amour dangereuses
103. - - - - - Éprouves (és) de l'Amour
104. 105. 106. 107.) Corneille (Chef. d'œuvres dramatiques de
108. - - - - -)

	Vol.
N ^{os} 183. 184. - Lettres amoureuses d'Adolphe et d'Abbeilard - - -	2
- - 185. 186. - Lettres de Ninon de Lenclos au Marquis de Seignie - - -	2
- - 187. 188.) Marivaux sa vie de Marianne - - -	4
- - 189. 190.)	
- - 191. - - Marmontel. Belisaire - - -	1
- - 192. 193. 194. - - - - Contes moraux - - -	3
- - 195. - - Masque (de) ou Anecdotes particulieres du Chancelier - - -	1
- - 196. - - Mero. Odes Anacreontiques - - -	1
- - 197. 198. - Meursius. Elegantia adline Sermom - - -	1
- - 199. 200. 201.) Moliere (Oeuvres de) - - -	7
- - 202. 203. 204. 205.)	
- - 206. 207. - - Montaigne (L'Esprit de) - - -	2
- - 208. 209. - - Montesquieu. Lettres Persannes - - -	2
- - 210. - - - Morale de Cornucopis - - -	1
- - 211. 212. 213. - - Moyen de parvenir - - -	3
- - 214. 215. 216. 217.) Nouvelles et Contes de Marivaux - - -	4
- - 218. 219. 220. 221.) rite de Volon - - -	4
- - 222. - - - Nuit (ain) et le moment en les Matinées de Cocheire - - -	1
- - 223. 224. 225. 226.) Orpheline (de) Angloise ou Le Mon de - umers - - -	1
- - 227. - - - Ovide. Traduction nouvelle de son Oe - - -	1
- - 228. - - - Paulisot. sa vie Dunsade - - -	1
- - 229. - - - Piron. Epistules de M. le Cardinal - - -	1
- - 230. 231. 232. - - Piron. Oeuvres choisies de - - -	3
- - 233. - - - Pot-pourri (de) ou preservalit de la maladie - - -	1
- - 234. 235. - - Prince (de) de Clèves - - -	1
- - 236. 237. 238. - - Racine (Oeuvres de) - - -	3
- - 239. 240. - - Racine (Oeuvres de) de Helision Poeme - - -	1
- - 241. 242. 243. 244.) Racine. Memoires du Comte de - - -	1
- - 245. 246. 247. 248.) Recueil des meilleurs Contes en vers - - -	1
- - 249. - - - Recueil des Poemes matutels et autres vers - - -	1
- - 250. 251. 252. 253.) Regnard (Oeuvres de) - - -	1

N ^o .	Titre	Vol.
254. 255.	Regnier (Oeuvres de)	2.
256. 257.	Richardet Poeme	2.
258.	Rocheaucourt (Maximes et Reflexions du Duc de)	1.
259. 260. 261.	Rouveau (Confessions de J. J.)	3.
262.	Considerations sur le Gouverne- ment de Pologne	1.
263.	Contrat Social	1.
264. 265. 266. 267.	Emile, ou de l'Education	4.
268. 269. 270. 271.	La Nouvelle Heloise	7.
272. 273. 274.	}} - - - - -	
275. 276. 277.	}} - - Melanges	6.
278. 279. 280.	}} - - - - -	
281. 282. 283. 284.	Pieces diverses	4.
285. 286.	Juge de J. J. Dialogues	2.
287. 288.	Rousseau J. B. (Oeuvres de)	2.
289.	Saint-Lambert. Saison Poeme	1.
290. 291. 292. 293.	Saint-Real (Oeuvres choisies de)	
294.	Sapho (Poesies de)	1.
295. 296.	Scarron (Les nouvelles Tragico-comiques de)	2.
297. 298. 299. 300.	- - - - - Roman Comique	1.
301. 302.	Sonrees du Bois de Boulogne	2.
303.	Sonnettes (des) ou Memoires de M ^{lle} le Marquis D.	1.
304.	Soupe (de) Ouvrage moral	1.
305. 306.	Sterne. Tristram & Candide	2.
307. 308.	- - - - - Voyage sentimental	2.
309. 310.	Tanrai et Vendemiaire. Histoire Espagnole	2.
311. 312.	Talbe. Fenwick de l'Europe	2.
313. 314. 315.)	- - - Fenwick de l'Europe	
316. 317.	}} - - - et en France en vers	5.
318.	Themidore	1.

N ^o . 319.	Thomas à Kempis. De Imitatione.	1
320.	Thompson Les Saucous Poème traduit de l'Anglais	1
321 322 323.	Vergier (Oeuvres de)	1
324.	Virgile Géorgiques traduites par M. de la Motte	1
325.	Wilton Confession générale de	1
326.	Voltaire. La Henriade	1
327.	Pièces fugitives	1
328 329.	Poésies	1
330.	La Nouvelle D'Arcadie	1
331 332 333 334.	Romans et Contes	1
335 336 337 338.)	Théâtre	1
339 340 341 342.)		
343 344.		
345.	Voyage de Chapelain et de Bachaumont.	1
346 347.)	Voyage premier et second de	1
348.		

J. P.
Amoorenski

no-obyczajowej Henry Fieldinga, a także przedstawiciela sentymentalizmu w literaturze - Laurence Sterne'a³⁷.

Powieść francuska reprezentowana jest przede wszystkim przez wybitnego twórcę romansu Alain Rene Lesage'a, a także przez Pierre Carlet de Chamblain de Marivaux i Antoine François Prevosta d'Exiles. Poza tym, należy zwrócić uwagę na obecność w księgozbiorze dzieł Claude Prosper Jolyot de Crébillonya - nowelisty i powieściopisarza atakującego libertyństwo salonów towarzyskich oraz Jean François de La Harpe'a - bardzo popularnego krytyka literackiego³⁸.

Dorobek literacki pisarzy polskich w księgozbiorze kozienickim reprezentowany był bardzo skromnie. Poza poprzednio wspomnianymi dziełami bpa Naruszewicza, katalog wymienia jeszcze "Kopię listu Imć Pana Doświadczyńskiego do przyjaciela ..." pióra Adama Kazimierza ks. Czartoryskiego oraz "Zbiór potrzebniejszych wiadomości ..." bpa Ignacego Krasickiego³⁹.

Lista rzeczonych działów przedmiotowych byłaby niekompletna, gdyby nie zwrócić uwagi na pewnego rodzaju osobliwość w księgozbiorze, a mianowicie dzieła Carla Ludwika von Poellniza "Amusemens des eaux de Spa, ouvrage utile a'ceux qui vont boire ces eaux minérales sur les lieux, enrichi de tailles douces, qui representent les vues et perspectives du bourg de Spa, des fontaines, des promenades et des environs", które było obszernym pięciotomowym opracowaniem dotyczącym słynnego uzdrowiska i jego zasobów mineralnych⁴⁰.

Warto zaakcentować fakt, że wprawdzie biblioteka pałacu w Kozienicach zawierała przegląd literatury europejskiej, i poza francuską - najliczniej reprezentowaną - znajdujemy w niej teksty z literatury angielskiej, greckiej, hiszpańskiej, niemieckiej, szwajcarskiej, włoskiej - ale wyłącznie we francuskiej wersji językowej. Wyjątek stanowią tu nieliczne wydawnictwa w języku łacińskim i polskim.

Na podkreślenie zasługuje liczna reprezentacja twórczości J.J. Rousseau /9 dzieł/ i Voltaire'a /6 dzieł/, którzy ze względu na ilość wykazanych w "Catalogue ..." tytułów prac jednego autora - wysuwają się na pierwsze miejsca w księgozbiorze.

Obok dzieł twórców wybitnych, których nazwiska zyskały trwałą pozycję w dorobku kultury - w sporządzonym przez Smoczeńskiego spisie książek znaleźć można pokaźną ilość bestsellerów pozbawionych trwałszej wartości.

Rozpatrując zakres chronologiczny gromadzonych dzieł - stwierdzić można, że biblioteka zawierała skąpą reprezentację twórczości

autorów starożytnych i średniowiecznych oraz renesansowych - natomiast liczebnie przeważał dorobek XVII i XVIII w., czyli najnowszy.

Powyższa analiza treści księgozbioru pozwala wnioskować, że zgromadzona w pałacu Stanisława Augusta w Kozienicach biblioteka gabinetowa posiadała niewątpliwie charakter tzw. relaksowy, zaś polityka gromadzenia zmierzała w kierunku zaspokojenia doraźnych i zróżnicowanych zainteresowań czytelnika o bardzo wyrobionym smaku. Dorobek Stanisława Augusta w gromadzeniu książek jest w historiografii najnowszej uznany za szczytowe osiągnięcie bibliofilstwa oświeceniowego⁴¹, a przecież biblioteka kozienicka stanowi jego istotny element.

Zasadniczą część niniejszego opracowania stanowi wydanie krytyczne "Catalogue des livres ..." Smoczeńskiego. Jest ono wynikiem przeprowadzonej identyfikacji bibliograficznej poszczególnych pozycji, którą utrudniał brak w dokumencie źródłowym informacji o dacie lub miejscu druku dzieł - bowiem bez takowych danych trudno, w większości przypadków, jednoznacznie ustalić wydanie książki znajdującej się w bibliotece. Przy identyfikacji bibliograficznej wzięto pod uwagę przede wszystkim wydania dzieł od roku 1764, czyli od czasu objęcia tronu przez Stanisława Augusta - do roku 1785 włącznie, czyli do daty rocznej sporządzenia "Catalogue ...". W przypadku, jeśli wykorzystane przy kwerendzie bibliografii i katalogi nie wykazywały wydania danego dzieła w wyżej sprecyzowanym okresie - za podstawę ustalenia uznane zostało wydanie z lat wcześniejszych niż rok 1764 - o odpowiedniej ilości tomów i formacie. W sytuacji, gdy drukowane źródła informacji bibliograficznej nie pozwalały na dokonanie ustaleń, kwerendą objęto katalogi zbiorów starodrucznych w Bibliotece Narodowej i w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego.

Ponieważ przy określeniu ilości tomów wydawnictwa autor "Catalogue ..." posłużył się wyłącznie skrótem "vol.", natomiast w bibliografiach i katalogach zamiennie stosowane są określniki: "tomes", "parties", "parts", "vol." - w opisach identyfikacyjnych przyjęto "vol." skrót nazwy jednostki introligatorskiej "wolumin". Przy identyfikacji istotną trudność powoduje cytowany, w objętych kwerendą źródłach informacji, format bibliograficzny. Bardzo często podane w jednym opracowaniu wydanie w 18°, w innych figuruje w 16° lub w 12°, a nawet w 8°. W sytuacji braku możliwości odnalezienia wydania w formacie podanym w "Catalogue ..." w opisie identyfikacyjnym zacytowane jest odpowiednie wydanie w formacie określonym w bibliografii lub katalogu - nawet jeśli jest to 24° czy 32°.

Podstawę przeprowadzonej identyfikacji bibliograficznej stanowią następujące bibliografie i katalogi drukowane /jednocześnie podają zastosowane w opisach skróty ich nazw/:

Barbier A.A., Dictionnaire des ouvrages anonymes, t. 1-4, Paris 1882-1889 - Barbier -

Bibliografia literatury polskiej "Nowy Korbut", t. 4-6, Oświe -
cenie oprac. E. Aleksandrowska, Warszawa 1966-1972 - Nowy Korbut -

British Museum General Catalogue of printed Books, Photolithogr -
aphis edition to 1955, t. 1-263, London 1965-1966 - BMC -

Brunet J.Ch., Manuel du libraire et de l'amateur de livres, t.
1-6, Berlin 1922 - Brunet -

Catalogue général des livres imprimés de la Bibliothèque Natio -
nale t.1-217, Paris 1897-1973 - CBN -

Estreicher K., Estreicher S., Estreicher K., Bibliografia pol -
ska, część III, t.1-34, Kraków 1891-1951 - Estreicher -

Gioranescu A., Bibliographie de la littérature française du dix
septieme siècle, t.1-3, Paris 1965-1966 - Gioranescu XVII -

Gioranescu A., Bibliographie de la littérature française du dix
huitieme siècle, t.1-3, Paris 1969 - Gioranescu XVIII -

Wykaz skrótów

BUW - Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie

BN - Biblioteka Narodowa w Warszawie

b.m.- brak miejsca wydania

b.d.- brak drukarza

kol.- kolumna

nlb.- strony nieliczbowane

por.- porównaj

poz.- pozycja

P r z y p i s y

¹ Podróż królewska dnia 9 października zaczęta, a dnia 8 grud -
nia zakończona, R.P. 1781, Warszawa 1781, s.3 nlb. Autor - bp Adam
Tadeusz Stanisław Naruszewicz - wg Nowy Korbut, t. 5, s. 379, poz.
69.

² N.Assorodobraj, Początki klasy robotniczej. Problem rąk robo -
czych w przemyśle polskim epoki stanisławowskiej, Warszawa 1966, s.
236.

³ S.Sawicka, T.Sulerzyska, Straty w rysunkach z Gabinetu Rycin Biblioteki Uniwersyteckiej 1939-1945, Prace Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, t. 3, Warszawa 1960, s. 55-56. Licząca 49 planów architektonicznych dokumentacja graficzna dotycząca pałacu w Kozienicach uległa zniszczeniu w okresie drugiej wojny światowej.

⁴ Katalog zabytków sztuki w Polsce, t. 3, Województwo kieleckie, z. 6, Powiat kozienicki, Warszawa 1958, s. 16. Na podstawie przeprowadzonej kwerendy stwierdzam, że zachowana w rękopisie i wykorzystywana po wojnie praca Z.Miechowskiego "Kozienice. Z dziejów królewskiego pałacu myśliwskiego" /Warszawa 1944/ - stanowiąca jedyną w dotychczasowym dorobku historiografii monografię obiektu - obecnie jest niedostępna. W okresie powojennym cytował ją T.P.Szafer w pracy: "Ze studiów nad planowaniem miast w Polsce XVIII i pocz. XIX w.", w: Studia z Historii Budowy Miast. Prace Instytutu Urbanistyki i Architektury, Roczn. 5, 1955, z. 1/14, s. 59. Znajdujący się w ilustracjach do niniejszego artykułu fragment projektu pałacu w Kozienicach jest reprodukowany z pracy P.Bohdziewicza, "Francesco Placidi architekt - Włoch XVIIIgo stulecia w Polsce i związki jego sztuki z barokiem wileńskim, w świetle nowych danych archiwalnych i metody analitycznej", w: Prace i materiały sprawozdawcze Sekcji Historii Sztuki TPN w Wilnie, t. 3, Wilno 1938/39, tabl.XXVIII, ryś.10.

⁵ A.T.S.Naruszewicz, Diariusz podróży Najjaśniejszego Stanisława Augusta króla polskiego na Ukrainę i bytności w Krakowie, aż do powrotu do Warszawy dnia 22 lipca roku 1787, Warszawa 1787, s.6.

⁶ Stanisław August do Adama Naruszewicza - z Warszawy, die 22 decembris 1777 - "Ja też tymczasem wybiegnę do Kozienic, z powrotem chyba circa vicesimam Januarii ...", zob. J.Platt, Korespondencja Adama Naruszewicza 1762-1796, Wrocław 1959, s. 102.

⁷ A.T.S.Naruszewicz, Diariusz podróży ..., s. 7.

⁸ Biblioteka Czartoryskich, sygn.970 - Rachunki ... Stanisława Augusta Poniatowskiego, k.307, 309, 311, 313. W niniejszym opracowaniu korzystałem z fotokopii sporządzonej z negatywu znajdującego się w Bibliotece Narodowej w Warszawie, sygn.1801.

⁹ Catalogue ... k.313. J.Platt /Słownik pracowników książki polskiej, Warszawa 1972, s.847/ pod hasłem Stanisław August podaje, że biblioteka w Kozienicach liczyła 158 dzieł w 345 woluminach.

¹⁰ Polska encyklopedia szlachecka, Warszawa 1938, t. 11, s. 106. Volumina Legum ..., t. 7, Petersburg 1860, s. 804.

11 W tym miejscu pragnę podziękować panu mgr. Janowi Rogali z Archiwum Wojewódzkiego w Warszawie - za zwrócenie mojej uwagi na znajdujący się w zbiorach Biblioteki Czartoryskich w Krakowie katalog biblioteki kozienickiej.

12 W. Olszewicz, Biblioteka króla Stanisława Augusta, Kraków 1931, s. 17, 30-31.

13 J. Rudnicka, O bibliotece Stanisława Augusta na Zamku Warszawskim, Kronika Warszawy, 1977, nr 4, s. 67.

14 Catalogue ..., k. 309.

15 Ibidem, k. 313.

16 Ibidem, k. 309.

17 Ibidem, poz. 4-6.

18 Ibidem, poz. 17-19 i 44.

19 J. Platt, Stanisław August, w: Słownik pracowników książki polskiej, s. 847.

20 W. Olszewicz, Biblioteka króla Stanisława Augusta, s. 30-31.

21 Catalogue ..., poz. 35-39.

22 Ibidem, poz. 1-3, 7-8, 9-16, 20, 21.

23 Ibidem, poz. 40-41.

24 Ibidem, poz. 42 i 45. Autorstwo "Recueil ...", zob. J. Wojakowski "Na marginesie badań księgoznawczych druków polskich XVIII w", w: Z badań nad polskimi księgozbiorami historycznymi, z. 2, Warszawa 1976, s. III-113. Autorstwo "Sprawy ...", zob. Nowy Korbut, t. 5, s. 376.

25 Catalogue ..., poz. 43 i 44.

26 Ibidem, poz. 86-88, 136-140, 185-186, 206-207, 258.

27 Ibidem, poz. 289.

28 Ibidem, poz. 114-116, 166, 191-194, 208-209, 259-286, 326-344.

29 Ibidem, poz. 228.

30 Ibidem, poz. 319.

31 Catalogue ..., poz. 227, 294.

32 Ibidem, poz. 83-84, 133-135, 159-160, 254-255.

- 33 Ibidem, pōz. 142-144, 320.
- 34 Ibidem, poz. 311-317, 324.
- 35 Ibidem, poz. 104-108, 199-204, 236-238, 250-253, 295-300.
- 36 Ibidem, poz. 52.
- 37 Ibidem, poz. 124-128, 173-182, 305-308.
- 38 Ibidem, poz, 48-49, 109-110, 118-119, 145-149, 161-162, 187-190, 222, 309-310.
- 39 Ibidem, poz. 31-32, 45. Autor "Kopii listu..." wg Nowy Korbut, t. 4, s. 396.
- 40 Ibidem, poz. 53-57.
- 41 B. Bieńkowska, Staropolski świat ksiązek, Wrocław 1976, s. 242.

CATALOGUE

Des Livres qui se trouvent dans la Bibliothēque de Sa Majesté à Ko-
zience le 9. Sept. 1785

Livres i[h] Folio.

Nro 1.2.3. Codex Diplomaticus Regni Poloniae ... 3 Vol.

DOGIEL Maciej

Codex diplomaticus Regni Poloniae et Magni Ducatus Lituaniae, in quo pacta, foedera, tractatus pacis, mutuae amicitiae, subsidiorum, iudiciarum, commerciorum, nec non conventiones statuta, ordinatio- res, bullae ... aliaque omnis generis publico nomine actorum et ge- storum monumenta, nunc primum ex archivis publicis eruta ac in lu- cem protracta exhibentur.

t.1 - Vilnae 1758 [r]ex Typographia Regia et Reipublicae Co- llegii C.C.R.R. Scholarum Piarum, in folio

t.4 - In quo totius Prussiae res continentur. Vilnae 1764 [r] Prostat etiam Regiomonti et Lipsiae in Officina Libra- ria Joannis Jacobi Kanteri, in folio

t.5 - In quo ut universae Livoniae, ita speciatim Curlandiae et Semigaliae Ducatum res continentur. Vilnae 1759 [r] ex Typographia Regia et Reipublicae S. [cholarum] P. [iarum], in folio

por. Estreicher, t. 15, s. 271.

Nro 4.5.6. Dyaryusze Seymów 1766. 1782. 1784. ... 3 Vol.

DIARIUSZ

Sejmu Walnego **Ordynaryjnego** odprawionego w Warszawie roku 1766 w Warszawie 1767 w Drukarni J.K.Mci i Rzeczypospolitej Societatis Jesu, in folio

por. **Estreicher**, t. 5, s. 428.

DIARIUSZ

Sejmu Walnego Ordynaryjnego Warszawskiego sześćco-niedzielnego Roku Pańskiego MDCCLXXXII.

w Warszawie 1782 w Drukarni Nadwornej Jego Królewskiej Mości, in folio

por. **Estreicher**, t. 5, s. 429.

DIARIUSZ

Sejmu Walnego Ordynaryjnego Grodzieńskiego sześćco-niedzielnego Roku Pańskiego MDCCLXXXIV, dnia 4 miesiąca października odprawiającego się.

w Warszawie 1785 w Drukarni JKMc i Rzeczypospolitej u XX. Scholarum Piarum, in folio

por. **Estreicher**, t. 5, s. 430.

Nro 7.8. Inwentarz Praw, Statutów, Konstytucyi etc. aż do Roku 1784 inclusivé ... 2 Vol.

OSTROWSKI Teodor

Inwentarz nowy praw, traktatów i konstytucji koronnych i W.X.Lit. w czasie bezkrólewia r. 1764 i za panowania Stanisława Augusta do roku 1780 uchwalonych, na wzór inwentarza dawniejszego, ułożony przez...

w Warszawie 1782 w Drukarni JKMc i Rzeczypospolitej XX. Scholarum Piarum, in folio

OSTROWSKI Teodor

Suplement do inwentarza nowego praw r. 1764 uchwalonych z sejmów warszawskiego w r. 1782 i grodzieńskiego w r. 1784 ułożony.

w Warszawie [1785] w Drukarni XX. Scholarum Piarum, in folio

por. **Estreicher**: t. 30, s. 57, t. 33, s. 522, t. 32, s. 148, **stwierdza**, że T.Ostrowski ogłosił "Suplement ..." jako tom drugi "Inwentarza ...".

Nro 9.10.11.12.13.14.15.16. Konstytucye Koronne i Litewskie, czyli Volumina Legum do R. 1775 inclusivé ... 8 Vol.

PRAWA

konstytucje i przywileje Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa

Litewskiego i wszystkich prowincji należących, na walnych sejmach koronnych od sejmku wiślickiego Roku Pańskiego 1347, aż do ostatecznego sejmku uchwalone.

w Warszawie 1732-1782 w Drukarni JKM i Rzeczypospolitej w Collegium Warszawskim Scholarum Piarum, t. 1-8, in folio

por. Estreicher, t. 33, s. 321-325 cytuje pod "Volumina Legum ...", t. 1 wydany w 1732 - przedrukowany w 1733, t. 2 wydany w 1733 - przedrukowany w 1783, t. 3 wydany w 1735 - przedrukowany w 1784.

Nro 17.18.19. Konstytucje 1776.1778.1780.1782.1784. ... 3 Vol.
KONSTYTUCJE

Sejmu Ordynaryjnego Warszawskiego roku MDCCLXXVI od dnia 26 sierpnia aż do dnia 31 października, pod wężem konfederacji generalnej agitującego się.

w Warszawie 1776 w Drukarni JKMci i Rzeczypospolitej u XX. Scholarum Piarum, in folio

por. Estreicher, t. 20, s. 63.

KONSTYTUCJE

Sejmu Walnego Ordynaryjnego Warszawskiego sześćcioniedzielnego Roku Pańskiego MDCCLXXVIII dnia 5 miesiąca października odprawującego się.

w Warszawie 1778 w Drukarni JKMci i Rzeczypospolitej u XX. Scholarum Piarum, in folio

por. Estreicher, t. 20, s. 64.

KONSTYTUCJE

Sejmu Walnego Ordynaryjnego Warszawskiego sześćcioniedzielnego Roku Pańskiego MDCCLXXX dnia 2 miesiąca października odprawującego się.

w Warszawie 1780 w Drukarni JKMci i Rzeczypospolitej u XX Scholarum Piarum, in folio

por. Estreicher, t. 20, s. 65.

KONSTYTUCJE

Sejmu Walnego Ordynaryjnego Warszawskiego sześćcioniedzielnego Roku Pańskiego MDCCLXXXII dnia 30 miesiąca września odprawującego się.

w Warszawie 1782 w Drukarni JKMci i Rzeczypospolitej u XX. Scholarum Piarum, in folio

KONSTYTUCJE

Sejmu Walnego Ordynaryjnego Grodzieńskiego sześćcioniedzielnego Roku Pańskiego MDCCLXXXIV dnia 4 października odprawującego się.

w Grodnie 1784 w Drukarni Jego Królewskiej Mości, in folio

por. Estreicher, t. 20, s. 65.

Zapewne - ze względu na niewielką objętość /od 22 do 75 stron/ -
oprawne w 3 woluminach.

Nro 20. Statuta Regni Poloniae Herburthi ... 1 Vol.

HERBURT Jan

Statuta Regni Poloniae in ordinem alphabeti digesta.

Lublina 1756 Typis SRM Coll.Soc.Jesu. in folio

por. Estreicher, t. 18, s. 113.

Nro 21. Statuta i Konstytucye przez Kozuchowskiego ... 1 Vol.

KOZUCHOWSKI Stanisław

Konstytucje, statuta i przywileje Koronne i W.Ks.Litewskiego na
walnych sejmach od Roku Pańskiego 1550, aż do roku 1726 uchwalone
ad ideam Herburta zebrane, et ad ordinem alphabeti ... Cum consen-
su Najjaśniejszego Majestatu JKM Augusta II i wszystkich Stanów
Rzeczypospolitej ułożone.

w Mokrsku 1732 w Drukarni dziedzicznej wsi mojej, in folio

por. Estreicher, t. 20, s. 199.

In Quarto

Nro 22.23. Acta Pacis Olivensis ... 2 Vol.

PASTORIUS Joachim

Acta pacis olivensis inedita.

Vratislaviae 1763-1766 apud Guilelmum Theoph.Kornium et Gampertum
t. 1-2, 4°

por. Estreicher, t. 12, s. 32.

Nro 24.25.26.27.28. Historia Turecka z Francuskiego na Polskie
przełożona przez X.Szybińskiego Piara ... 5 Vol.

MIGNOT Vincent

Historia turecka, czyli Państwa Ottomańskiego od początku, aż do
pokoju belgradzkiego zawartego, w roku 1740. Napisana przez J.X.
Mignot, opata De Seilliers, ... a przez X.Dominika Szybińskiego
Schol.Piarum na polski język z francuskiego przełożona.

w Warszawie 1779 [rz] w Drukarni Piotra Dufour, t. 1-5, 4°

por. Estreicher, t. 22, s. 374.

Nro 29. Recueil des Declarations, Notes, et Faits de la Diète
de 1772 et 1773 ... 1 Vol.

ŁOJKO Feliks Franciszek

Recueil des declarations, notes et faits principaux qui ont précé-

de et accompagné la Diète Confédérée depuis le 18. septembre 1772, jusqu'au 14 mai 1773.

Warszawa po 14.V.1773 [b.d.] 4°
por. Nowy Korbut, t. 5, s. 274 poz.8.

Nro 30. Zbiór Deklaracyi Not i Czynności główniejszych podczas i przed Seymem 1772 i 1773 ... 1 Vol.

ŁOJKO Feliks Franciszek

Zbiór deklaracji, not i czynności główniejszych, które poprzedziły i zaszły podczas sejmu pod węzłem konfederacji odprawiającego się od dnia 18 września 1772 do 14 maja 1773.

Warszawa po 14.V.1773 [b.d.] 4°
por. Nowy Korbut, t. 5, s. 274, poz. 8.

Nro 31.32. Zbiór potrzebniejszych wiadomości przez Krasickiego Biskupa Warmińskiego ... 2 Vol.

KRASICKI Ignacy bp

Zbiór potrzebniejszych wiadomości, porządkiem alfabety ułożonych, Warszawa 1781 Nakład i druk Michał Groell, t. 1-2, 4°

por. Estreicher, t. 20, s. 226.

In 8vo.

Nro 33. Abrégé Chronologique de l'Histoire d'Allemagne ... 1 Vol.

PFEFFEL von KRIEGELSTEIN Christian Friedrich

Abrégé chronologique de l'histoire et du droit public d'Allemagne par M.P.S.D.A.D.S.M.L.R.D.P.E.D.S. Monsieur Pfeffel, secrétaire d'ambassade de Sa Majesté le Roi de Pologne, électeur de Saxe Paris 1766 8°

por. Barbier, t. 1, kol. 16; CBN t. 135, kol. 668.

Nro 34. Abrégé Chronologique de l'Histoire de Pologne ... 1 Vol.

SCHMIDT Friedrich August

Abrégé chronologique de l'histoire de Pologne. Nunquam libertas gratior exstat, quam sub Rege Pio.

a Varsovie et Dresde 1763 [rz] chez Michel Gröell, 8°
por. Estreicher, t. 27, s. 224.

Nro 35.36.37.38.39. Historya Narodu Polskiego przez Naruszewicza Biskupa Koadjutora Smoleńskiego ... 5 Vol.

NARUSZEWICZ Adam Tadeusz Stanisław bp

Historia Narodu Polskiego od początku chrześcijaństwa.

w Warszawie 1780-1785 w Drukarni JKMci i Rzeczypospolitej uprzywilejowanej Gröllowskiej, t. 2-6, 4°

por. Estreicher, t. 23, s. 49. Tom 7 ukazał się w 1786 r. - nie objętym katalogiem biblioteki kozienickiej.

Nro 40.41. Ius Publicum Regni Poloniae: Lengnich ... 2 Vol.
LEGNICH Gottfried

Ius publicum Regni Poloniae. Editio altera priore correctior et auctior.

Gedani 1765-1766 apud Daniel Ludwig Wedel, t. 1-2, 8°
por. Estreicher, t. 21, s. 171.

Nro 42. Recueil des pièces relatives au Procés d'empoisonnement en 1785 ... 1 Vol.

GLAIRE Maurice, autor domniemany

Recueil des pièces relatives au procès entre S.A. la prince Adam [Casimir] Czartoryski accusateur, et M.M. [Jean] Komarzewski et [François] Ryx, accusee du crime d'empoisonnement.

Warszawa 1785 [rz. druk Piotr Dufour?]

por. Estreicher, t. 14, s. 538. Autorstwo M. Glaire'a /Glayre'a/
zob. J. Wojakoński "Na marginesie badań księgoznawczych druków polskich XVIII wieku", w: Z badań nad polskimi księgozbiorami historycznymi, zesz. 2, Warszawa 1976, s. 111-113.

Nro 43. Regulamen exercerunku dla Reymentów pieszych ... 1 Vol.
REGULEMEN

exercerunku dla regimentów pieszych.

Warszawa 1775 [b.d.] 8

por. Estreicher, t. 26, s. 168.

Nro 44. Regulamen służby obozowej i Garnizonowej dla Reymentów pieszych i Kawaleryi ... 1 Vol.

REGULAMEN

służby obozowej i garnizonowej dla regimentów pieszych wydany.

w Warszawie 1775 [rz. b.d.] 8°

REGULAMEN

dla regimentów kawalerii wydany.

w Warszawie 1775 [b.d.] 8°

por. Estreicher, t. 26, s. 169. Zapewne te dwa regulaminy zostały włączone do zbioru jako współoprawne.

Nro 45. Sprawa o zamysł otrucia etc. 1785 ... 1 Vol.

NARUSZEWICZ Adam Tadeusz Stanisław bp

Sprawa między księciem Adamem [Kazimierzem] Czartoryskim, genera-

łem ziem podolskich, a Janem Komarzewskim, generałem majorem przy boku JKMc i Franciszkiem Ryxem starostą piaseczyńskim, kamerdynerem królewskim, oskarżonymi jakoby o zamysł otrucia księcia.

[Warszawa] 1785 [druk Piotra Dufour?] 8°

por. Estreicher, t. 14, s. 539; Nowy Korbut, t. 5, s. 376 poz. 73 - przypisuje autorstwo A.T.S. Naruszewiczowi.

ad Nrum 45. Kopia Listu Doświadczyńskiego ... 1 Vol.

CZARTORYSKI Adam Kazimierz

Kopia listu IMć Pana Doświadczyńskiego do przyjaciela radzącego się względem wyprawienia dzieci do cudzych krajów.

w Warszawie 1778 [druk Piotr Dufour?] 8°

por. Estreicher, t. 14, s. 535; Nowy Korbut, t. 4, s. 396 - tamże ustalenie autorstwa.

In 12mo

Nro 46.47. Adriene ou les Aventures de la Marquise xx ... 2 Vol.

CHIARI Pietro

Adrienne, ou les aventures de la marquise de N.N., traduites de l'italien ...

Paris 1782 2 wol. 12°

por. :Barbier, t. 1, kol. 74; CBN, t. 28, kol. 547.

Nro 48.49. Amours /Les/ de Henri IV. Roi de France ... 2 Vol.

LA HARPE Jean François de

Les amours de Henri IV, avec ses lettres galantes et les réponses des ses maitresses.

Londres [ou Paris] 1780 2 wol. 18°

por.:Brunet, t. 1, kol. 243; Barbier, t. 1, kol. 148; CBN, t. 86, kol. 503.

Nro 50. Amours /Les/ d'Ismène et d'Ismenias ... 1 Vol.

EUSTACHIUS, Macrembolites

Les amours d'Ismène et d'Ismenias, suivis de ces d'Abrocome et d'Anthia ...

Geneve 1782 12° : Londres 1783 12°

por.: Barbier, t. 1, kol. 146; CBN, t. 48, kol. 908; BMC, t. 69, kol. 750.

Nro 51. Amours /Les/ pastorales de Daphnis et Chloé ... 1 Vol.

LONGUS

Les amours pastorales de Daphnis et Chloé, traduites du grec de

Longus, par [Jacques] Amyot.

Paris 1780 18°

por. : Barbier, t. 1, kol. 153-154; CBN, t. 99, kol. 907-909.

Nro 52. Amours /Les/ de Psyche et de Cupidon ... 1 Vol.

APULEIUS Lucius Madaurensis

Les amours de Psyché et de Cupidon, tires de la Metamorphose, ou de l'Asne d'or de L.Apulée ... traduction nouvelle ...

Rotterdam; Rouen 1719 12°

por. : Barbier, t. 1, kol. 147, CBN, t. 3, kol. 776; BMC, t. 6, kol. 255.

Nro 53.54.55.56.57. Amusemens des Eaux de Spa ... 5 Vol.

POELLNITZ Carl Ludwig von

Amusemens des eaux de Spa, **ouvrage utile à ceux qui vont boire ces** eaux minérales sur les lieux, enrichi de **tailles douces** qui représentent les vues et perspectives du bourg de Spa, des fontaines, des promenades et des environs.

Londres 1782 5 wol. 16°

por.:Barbier, t. 1, kol. 159; CBN, t. 139, kol. 581; BMC, t. 191, kol. 845 i t. 226, kol. 660.

Nro 58.59. Angola Histoire Indienne ... 2 Vol.

ROCHETTE de la Molière Jacques

Angola: histoire indienne.

Agra [Paris] 2 wol. 12°; Londres 1781 2 wol. 16°

por. BMC, t. 5, kol. 574.

Nro 60.61.62.63.64.65. Aimoy /Me de/ Contes de Fées ... 6 Vol.

AULNOY Marie Catherine Le Jumel [Le Gumel] de

Les contes de fées, par Madame D^{xxx}, auteur des Mémoires et voyage d'Espagne.

Londres 1782 6 wol. 18°

por.: Barbier, t. 1, kol. 743; CBN, t. 5, kol. 496-497; BMC, t. 129, kol. 474-475, t. 47, kol. 638-639 i t. 31, kol. 656 - podaje pod hasłem La Mothe Marie Catherine comtesse d'Aulnoy.

Nro 66.67.68.69. Aventures de l'Infortuné Napolitain ... 4 Vol.

OLIVIER Abbé J.

Aventures de l'infortuné Napolitain, ou memoires du seigneur. Roze-lli Rosselly, Rosselli.

[b.m.] 1781 4 wol. 12°

por.: Barbier, t. 2, kol. 919; CBN, t. 126, kol. 1085; BMC, t. 175, kol. 374 i t. 208, kol. 685.

Nro 70.71. Aventures /Les/ plaisantes de Gusman ... 2 Vol.

ALEMAN Mateo

Les aventures plaisantes de Gusman d'Alfarache, tirées de l'histoire de sa vie, et revues sur l'ancienne traduction de l'original espagnol, par Le Sage [Alain René].

Paris 1777 2 wol. 12°; Londres 1783 2 wol. 12°

por.: Barbier, t. 1, kol. 345; CBN, t. 95, kol. 1171; BMC, t. 3, kol. 292.

Nro 72. Barjac /Le Vicomte de / ou Memoires ... 1 Vol.

LUCHET Jean Pierre Louis de la Roche du Maine Marquis de Le Vicomte de Barjac, ou mémoires pour servir à l'histoire de ce siècle.

Londres 1784 2 parties en 1 wol. 12°

por. CBN, t. 101, kol. 389.

Nro 73 ... Olinde du même ... 1 Vol.

LUCHET Jean Pierre Louis de la Roche du Maine Marquis de Olinde, par l'auteur des Memoires du Vicomte de Barjac.

Geneve; Londres 1784 2 parties en 1 wol. 12°

por.: CBN, t. 101, kol. 387; BMC, t. 130, kol. 732 i t. 175 kol. 255.

Nro 74. Bernard /Oeuvres complètes de/ ... 1 Vol.

BERNARD Pierre Joseph

Oeuvres complètes de M. Bernard.

Londres 1775 12°

por.: CBN, t. 11, kol. 692; BMC, t. 18, kol. 979.

Nro 75.76. Bernis /Oeuvres complètes du Card.de/ ... 2 Vol.

BERNIS François Joachim de Pièrres Cardinal de

Oeuvres complètes de M.le C.de B^{xxx} ...

Londres [Paris] 1767 2 wol. 12°

por.: CBN, t. 11, kol. 893; BMC, t. 189, kol. 806.

Nro 77.78.79.80.81.82. Bibliothèque amusante ou Histoire amoureuse des Gaules ... 6 Vol.

BUSSY-RABUTIN Roger de

Histoire amoureuse des Gaules, par le comte de Bussi Rabutin.

Londres 1780-1781 6 wol. 18°

por.: CBN, t. 21, kol. 1019; Barbier, t. 2, kol. 639. Tomy 2-6
noszą tytuł: "Bibliothèque amusante".

Nro 83.84. Boileau Despreaux /Oeuvres de/ ... 2 Vol.

BOILEAU-DESPRÉAUX Nicolas

Oeuvres de Mr Boileau Despreaux. Avec des éclaircissement historiques, donnez par lui meme.

Paris 1745, 1766 2 wol. 12°

por.: Brunet, t, 1, kol. 1058; CBN, t. 14, kol. 1182; BMC, t. 22,
kol. 928.

Nro 85. Boufflers /Oeuvres du Chevalier de/ ... 1 Vol.

BOUFFLERS Stanislas Jean de

Oeuvres du Chevalier de Boufflers.

La Haye 1780 8°

por.: CBN, t. 17, kol. 169; BMC, t. 12, kol. 572.

Nro 86.87.88. Bruyere. Les Caracteres de Theophraste ... 3 Vol.

LA BRUYÈRE Jean de

Les caracteres de Theophraste traduits du grec, avec les caracteres ou les moeurs de ce siecle.

Amsterdam 1720, 1726 3 wol. 12°

por.: Brunet, t. 3, kol. 720; CBN, t. 84, kol. 879-886; BMC, t. 237,
kol. 114 i t. 128, kol. 189-191.

Nro 89. Caprices /Les/ de l'amour et de la fortune ... 1 Vol.

BRAMOUR

Les caprices de l'amour et de la fortune, ou histoire d'Amelie et Angélique.

Londres 1782 12°

por.: Barbier, t. 1, kol. 495; BMC, t. 25, kol. 794 i t. 33, kol.
706.

Nro 90.91.92.93.94.95.96. Chansons choisies avec les Airs Notes ... 7 Vol.

CHANSONS

choisies avec les airs notés.

Londres 1783 5 tomes et 2 tomes - supplement 12°

por. BMC, t. 36, kol. 936.

Nro 97.98. Chaulieu /Oeuvres de/ ... 2 Vol.

CHAULIEU Guillaume Amfrye de

Oeuvres de Chaulieu d'après les manuscrits de l'auteur.

La Haye 1777 2 wol. 12°
por. CBN, t. 27, kol. 655.

Nro 99.100.101.102. Clos /de la/ Liaisons dangereuses ... 4 Vol.

CHODERLOS de LACLOS Pierre Ambroise François

Les Liaisons dangereuses; lettres recueillies dans une société et publiées par l'instruction de quelques autres par C^{xxx} de L^{xxx}
Amsterdam et Paris 1782 4 wol. 12°
por.: Barbier, t. 2, kol. 1307; CBN, t. 28, kol. 721; BMC, t. 38, kol. 687.

Nro 103. Confessions /Les/ du Comte de xx ... 1 Vol.

DUCLOS Charles Pinot

Les confessoins du comte de^{xxx}. Histoire galante.

Londres 1781 18°

por.: Barbier, t. 1, kol. 682; BMC, t. 42, kol. 873 - podaje pod Pineau Duclos Charles.

Nro 104.105.106.107.108. Corneille /Chef d'oeuvres Dramatiques de/ ... 5 Vol.

CORNEILLE Pierre

Chef-d'oeuvres de Corneille ...

Paris 1785 5 wol. 16°

por.: CBN, t. 32, kol. 327 - cytuje jako t. 4-8 "Petite Bibliothèque de la Theatre".

Nro 109.110. Crébillon le fils /Le Sopha de/ ... 2 Vol.

CRÉBILLON Claude Prosper Jolyot de

Le Sopha, conte moral.

Pekin 1774 12°

por.: CBN, t. 33, kol. 1041-1042; BMC, t. 118, kol. 353 - podaje pod Joliot de Crébillon Claude Prosper de. Wydania z lat 1742-1751 dwutomowe.

Nro 111.112. Cousin /Le/ de Mahomet. fig. ... 2 Vol.

FROMAGET Nicolas

Le cousin de Mahomet, orné de figures.

Constantinople [Paris] 1781 2 wol. 12°

por.: Barbier, t. 1, kol. 810; CBN, t. 55, kol. 901.

Nro 113. Deshaulières /Oeuvres choisies de Me et de Mlle/ ...

1 Vol.

DESHOULIÈRES Antoinette Du Legier de la Garde, Madame

~~DESHOULIÈRES~~ Antoinette Thérèse, Mademoiselle

Oeuvres choisies de Mme et de Mlle Des Houlières.

Londres 1780 12°

por.: CBN, t. 39, kol. 396; BMC, t. 128, kol. 622 - podaje pod La
Fon de Boisguerin Des Houlières Antoinette de, Madame, La Fon de
Boisguerin Des Houlières Antoinette Thérèse de, Mademoiselle.

Nro 114.115. Diderot. Bijoux indiscrets ... 2 Vol.

DIDEROT Denis

Les bijoux indiscrets.

Au Monomotapa [Paris 1748] 2 wol. 12°

por.: CBN, t. 40, kol. 406; BMC, t. 52, kol. 530.

Nro 116. Discours sur l'origine de l'inégalité ... 1 Vol.

ROUSSEAU Jean Jacques

Discours sur l'origine et fondements de l'inégalité parmi les hom-
mes ...

Amsterdam 1762 12°; Londres 1782 24°

por.: Gioranescu XVIII, t. 3, s. 1520; Wydanie z 1782 r. zob. zbio-
ry BN sygn. XVIII.1.12108.

Nro 117. Duclos. Considerations sur les moeurs de ce siècle ...
1 Vol.

DUCLOS Charles Pinot

Considerations sur les moeurs de ce siècle, par M.Duclos ...

Paris 1767, 1772 12°

por. CBN, t. 43, kol. 260.

Nro 118.119. Egaremens /Les/ du coeur et de l'esprit ... 2 Vol.

CRÉBILLON Claude Prosper Jolyot de

Les égarements du coeur et de l'esprit, ou mémoires de M.de Meil-
cour.

Londres 1782 2 wol. 12°

por.: Barbier, t. 2, kol. 39; CBN, t. 23, kol. 1037.

Nro 120.121.122. Etourdie /L/ ou Histoire de Miss Betsy Tatles
... 3 Vol.

HAYWOOD Eliza

L'atourdie ou l'histoire de miss Betsi Tatless, traduite de l'ang-
lois.

Londres 1782 3 wol. 18°

por.: Barbier, t. 2, kol. 305: Wydanie z 1782 r. zob. zbiory BUW sygn. 145820.

Nro 123. Farre /Poesies de Mr le Marquis de la/ ... 1 Vol.
 LA FARE Charles Auguste de
 Poesies de M.le Mis de La Farre.
 Londres 1781 12°
 por. CBN, t. 85, kol. 730.

Nro 124.125.126.127.128. Fielding. L'enfant trouvé ... 5 Vol.
 FIELDING Henry
 Histoire de Tom Jones, ou l'enfant trouvé imitation de l'anglois de M.H.Fielding, par M.de la Place.
 Reims 1784 5 wol. 16°
 por.: CBN, t. 51, kol. 781; BMC, t. 72, kol. 929.

Nro 129.130.131. Floricourt /Memoires de Mr de/ ... 3 Vol.
 DUBOIS - FONTANELLE Joseph Gaspard
 Les effets de passions, ou memoires de M.de Floricourt.
 Londres et Paris 1768 3 wol. 12°
 por.: Barbier, t. 2, kol. 37; CBN, t. 42, kol. 667; BMC, t. 56, kol. 401 - podaje pod Dubois-Fobtanelle Jean Gaspard.

Nro 132. Fond du sac /Le/ ou **restant** de babioles de M.X. ...
 1 Vol.
 NOGARET François Feliks
 Le fond **du sac**, ou **restant** de babioles de M.X^{xxx} **membre** éveillé de l'Académie de Dormans.
 Venice 1780 2 wol. 12°
 por.: Barbier, t. 2, kol. 478; CBN, t. 125, kol. 318; BMC, t. 172, kol. 600 i t. 261, kol. 985. Toż wydanie dwutomowe w jednym woluminie zob. zbiory BUW sygn. 145832.

Nro 133.134.135. Fontaine /De la/ Oeuvres choisies et Fables ... 3 Vol.
 LA FONTAINE Jean de
 Fables choisies mises en vers par de La Fontaine, avec sa vie.
 Copenhague 1761-1763 2 wol. 8°
 t. 1 [pod. tyt.] Oeuvres choisies de J.de La Fontaine, pour servir de suite a`ses fables.
 por.: Brunet, t. 3, kol. 753; Gioranescu XVII, t. 2, s. 1137; CBN, t. 85, kol. 1127; BMC, t. 128, kol. 637-643.

Nro 136.137.138.139.140. Fontenelle /Oeuvres de Mr de/... 5 Vol.
FONTENELLE Bernard Le Bovier de
 Oeuvres de M.de Fontenelle ...
 Paris 1767 6 wol. 12°
 por.: CBN, t. 53, kol. 267-270; BMC, t. 132, kol. 610 - podaje pod
 Le Bovier de Fontenelle Bernard. Brak wydania 5 - tomowego.

Nro 141. Geneviève de Cornouailles ... 1 Vol.

Kwerenda nie doprowadziła do identyfikacji bibliograficznej dzieła.

Nro 142.143.144. Gessner /Oeuvres complettes de/ ... 3 Vol.
GESSNER Salomon
 Oeuvres complètes de Gesner ...
 [b.m.r.d.] 3 wol. 32°
 por.: CBN, t. 59, kol. 961; BMC, t. 85, kol. 208: - cytuje wydanie
 3-tomowe w 12° z 1797 r.

Nro 145.146.147.148.149. Gil-blas /Histoire de/ ... 5 Vol.
LESAGE Alain René
 Histoire de Gil Blas de Santillane, par M.Le Sage ...
 Paris 1759 5 wol. 12°
 por.: CBN, t. 95, kol. 1155; BMC, t. 135, kol. 598.

Nro 150.151. Graffigny /Me de/ Oeuvres choisies ... 2 Vol.
HUGUET de GRAFFIGNY Françoise Paule
 Oeuvres choisies de Mme de Graffigny, augmentées des lettres d'Aza.
 Londres 1783 2 wol. 12°
 por.: BMC, t. 108, kol. 831; CBN, t. 63, kol. 285 podaje pod Grafi-
 gny Françoise d'Issembourg d'Happoncourt Madame de.

Nro 152.153. Grammont /Memoires du Comte de/ par Hamilton ...
 2 Vol.
HAMILTON Anthony
 Mémoires de la vie du Cte de Grammont, contenant particulièrement
 l'histoire amoureuse de la cour d'Angleterre sous le règne de Charles II.
 Londres 1776; 1781 2 wol. 12°
 por.: CBN, t. 68, kol. 160-162; BMC, t. 96, kol. 812.

Nro 154.155.156.157 Grécourt /Oeuvres diverses de/ ... 4 Vol.
GRÉCOURT Jean Baptiste Joseph Willart de

Oeuvres diverses de **Monsieur de Grécourt** ... Nouvelle édition, soigneusement corrigée, et augmentée d'un grand nombre de pièces qui n'avaient jamais été imprimées.

Luxembourg 1767 4 vol. 12°

por.: CBN, t. 63, kol. 1158; BMC, t. 257, kol. 930.

Nro 158. Grélot /Le/ ... 1 Vol.

BARET Paul

Le Grélot, ou les etc. etc., ouvrage dédié a moi. ...

Londres 1782 18°

por.: Barbier, t. 2, kol. 574; CBN, t. 7, kol. 732; BMC, t. 11, kol. 410.

Nro 159.160. Gresset /Oeuvres de/ ... 2 Vol.

GRESSET Jean Baptiste Louis

Les oeuvres de M.Gresset ...

Londres 1765; 1772; 1780; 1785 2 vol. 12°

por.: CBN, t. 64, kol. 371; BMC, t. 92, kol. 134.

Nro 161.162. Grieux /Histoire de Chevalier des/ ... 2 Vol.

PRÉVOST d'EXILES Antoine François

Histoire du Chevalier des Grieux et de Lescaut.

Paris 1781 2 vol. 18°; Londres [Paris] 1782 2 vol. 18°

por.: Barbier, t. 2, kol. 774; CBN, t. 142, kol. 788; BMC, t. 195, kol. 29.

Nro 163. Grigri. Histoire véritable ... 1 Vol.

GRIGRI

histoire véritable, traduite du japonais en portugois par Diaque Hadeczuca, et du portugois en françois par l'abbé de^{xxx}.

Amsterdam 1774 12°

por.: Barbier, t. 2, kol. 575 ustala "composée par L.de Cahusac".

BMC, t. 92, kol. 527 cytuje pod hasłem - Grigri.

Nro 164.165. Gueulette /Memoires de Mlle de Bontems/ ... 2 Vol.

GUEULETTE Thomas Simon

Memoires de Mademoiselle Bontemps ou de la comtesse de Marlou, rédigés par Gueulette.

Londres 1781 2 vol. 16°

por.: CBN, t. 65, kol. 1116; BMC, t. 94, kol. 17

Nro 166. Helvetius /Poesies de/ ... 1 Vol.

HELVÉTIUS Claude Adrien

Poésies de M. Helvétius.

Londres 1781 18°

por. CBN, t. 70, kol. 302.

Nro 167.168. Histoire de Mlle Cronel ... 2 Vol.

GAILLARD Pierre Aleksandre

Histoire de mademoiselle Cronel, dite Frétilillon artice de la comédie de Rouen, écrite par elle-même.

La Haye 1772 4 parties en 1 vol. 12°

por.: Barbier, t. 2, kol. 722; CBN, t. 56, kol. 614; BMC, t. 46, kol. 271 i t. 81, kol. 150 /podaje pod Gaillard de La Bataille Pierre Aleksandre/ - cytują wydania z lat 1739-1762 dwóch, trzech i czterech części dzieła - w 1 woluminie.

Nro 169.170. Histoire d'Hypolite Comte de Douglas ... 2 Vol.

AULNOY Marie Catherine Le Jumel [Le Gumel] de Barneville Baronne de.

Histoire d'Hippolyte, comte de Douglas.

La Haye 1733 2 wol. 12°

por.: Barbier, t. 2, kol. 657; CBN, t. 5, kol. 506 informuje "28 réimpressions de l'ouvrage précédent, 1690-1864"; BMC, t. 110, kol. 579 i t. 129, kol. 479 podaje pod La Mothe Marie Catherine Contesse d'Aulnoy.

Nro 171.172. Imirce, ou la fille de la nature ... 2 Vol.

DU LAURENS Henri Joseph

Imirce, ou la fille de la nature.

Berlin 1765; Londres 1775; 1776 12°

por.: Barbier, t. 2, kol. 894; CBN, t. 43, kol. 1138 - nie cytują wydania 2-tomowego.

Nro 173.174.175.176.177.178.179.180.181.182. Lettres Angloises, ou Histoire de Miss Clarisse Harlove ... 10 Vol.

RICHARDSON Samuel

Lettres angloises, ou histoire de miss Clarisse Harlove, par Richardson ...

Geneve 1785-1786 10 wol. 8°

por.: CBN, t. 151, kol. 282; Barbier, t. 2, kol. 1224; Gioranescu XVIII, t. 2, s. 1426 /podaje w tłumaczeniach A.F. Prevosta d'Exiles/; BMC, t. 202, kol. 471-473 - nie cytują wydania 10-tomowego.

Nro 183.184. Lettres amoureuses d'Heloise et d'Abèilard ...

2 Vol.

ABAILLARD Pierre

Lettres et épîtres amoureuses d'Héloïse et d'Abeilard.

Londres 1780 2 wol. 12°

por. CBN, t. 1, kol. 11.

Nro 185.186. Lettres de Ninon de Lenclos au Marquis de Sevigné
... 2 Vol.

LENCLOS Ninon de

Lettres de Ninon de L'Enclos au marquis de Sévigné ... Nouvelle
édition augmentée de remarques philosophiques trouvées dans les
papiers de M.de Voltaire ...

Kehl 1782 2 wol. 12°

por. :Barbier, t. 2, kol. 1259; CBN, t. 94, kol. 744; BMC, t. 134,
kol. 591.

Nro 187.188.189.190. Marivaux. La vie de Marianne ... 4 Vol.

MARIVAUX Pierre Carlet de Chamblain de

Le vie de Marianne ou **les aventures de Mme la Comtesse de^{xxx}**, par
M. de Marivaux.

Londres 1778; 1788 4 wol. 12°

por.: CBN, t. 107, kol. 80; BMC, t. 33, kol. 1087 podaje pod Car-
let de Chamblain de Marivaux Pierre.

Nro 191. Marmontel. Belisaire ... 1 Vol.

MARMONTEL Jean François

Belisaire, par M.Marmontel, ... fragments de philosophie morale:
de la gloire; des grands; de la grandeur.

Paris 1769; 1770 12°; Londres 1780 12°

por.: CBN, t. 107, kol. 257; BMC, t. 153, kol. 184.

Nro 192.193.194. ... Contes moraux ... 3 Vol.

MARMONTEL Jean François

Contes moraux, par M.Marmontel; suivis d'une apologie du théâtre.

Paris 1765; [la Hague?] 1768; Londres 1771; Paris 1775; 1776;

Londres 1780; Yverdon 1781 3 wol. 12°

por.: CBN, t. 107, kol. 246; BMC, t. 153, kol. 186.

Nro 195. Masque /Le/ ou Anecdotes particulieres du Chevalier^{xx}

... 1 Vol.

DUREY de SAUVOY Joseph, Marquis du Terrail

Le masque, ou anecdotes particulieres du Chevalier de^{xxx}.

Londres 1782 12°

por.: Barbier, t. 3, kol. 80; BMC, t. 155, kol. 11; CBN, t. 45, kol. 1219 podaje pod Du Terrail Joseph Durey de Sauvoy Marquis.

Nro 196. Mero. Odes Anacreontiques ... 1 Vol.

MÉRO Honoré Joseph

Odes anacréontiques, contes en vers et autres pièces de poesie, suivies de Côme de Medicis, par M.Méro.

Londres 1781 18°

por.: CBN, t. 113, kol. 36; BMC, t. 158, kol. 476.

Nro 197.198. Meursius. Elegantiae Latini Sermonis ... 2 Vol.

MEURSIUS Joannes

Joannis Meursii Elegantiae latini sermonis, seu Aloisia Sigaea Toletana de arcanis amoris et veneris, adjunctis fragmentis quibusdam eroticis.

[b.m.d.] 1774 2 wol. 18°

por. Brunet, t. 3, kol. 1686.

Nro 199.200.201.202.203.204.205. Molière. /Oeuvres de/... 7 Vol.

MOLIÈRE Jean Baptiste Poquelin de

Oeuvres de Moliere

Londres 1784 7 wol. 12°

por.: CBN, t. 116, kol. 652; BMC, t. 162, kol. 175 informuje "Vie de Molière par Voltaire".

Nro 206.207. Montaigne /Lesprit de/ ... 2 Vol.

MONTAIGNE Michel Eyquem de

L'esprit de Mantaigne, ou les maximes, pensées, jugemens et réflexions de cet auteur ...

Londres 1783 2 wol. 12°

por. BMC, t. 163, kol. 12.

Nro 208.209. Montesquieu. Lettres Persannes ... 2 Vol.

MONTESQUIEU Charles Louis de Secondat

Lettres persanes, par M.de Montesquieu ...

Londres 1784 2 wol. 12°

por.: CBN, t. 118, kol. 271-274; BMC, t. 218, kol. 201 podaje pod Secondat Cherles Louis baron de Montesquieu.

Nro 210. Morale de Confucius ... 1 Vol,

LABRUNE Jean de

La morale de Confucius, ... philosophe de Chine.

Paris 1783 12°

por.: Barbier, t. 3, kol. 351; CBN, t. 84, kol. 868; BMC, t. 128, kol. 182.

Nro 211.212.213. Moyen de parvenir ... 3 Vol.

BÉROALDE de VERVILLE François Brouart

Le moyen de parvenir, oeuvre contenant la raison de tout ce qui a été et sera ...

Londres 1781 12°

por.: CBN, t. 11, kol. 939, cytuje to wydanie bez podania ilości tomów; BMC, t. 16, kol. 158; Barbier, t. 3, kol. 371; Brunet, t. 1, kol. 806 cytują wydania 2-tomowe.

Nro 214.215.216.217.218.219.220.221. Nouvelles et Contes de Marguerite de Valois ... 8 Vol.

MARGUERITE de VALOIS, reine de France

Contes et nouvelles de Marguerite de Valois, reine de Navarre, mis en beau langage.

Paris 1784 8 wol. 18° ou 8°

por. Brunet, t. 3, kol. 1418.

Nro 222. Nuit /La/ et le moment ou les **Matinées** de Cythere ... 1 Vol.

CRÉBILLON Claude Prosper Jolyot de

La nuit et le moment, ou matinées de Cythère, dialogue.

Londres et Amsterdam 1764 12°

por.: Barbier, t. 3, kol. 587; CBN, t. 33, kol. 1041; BMC, t. 118, kol. 353 podaje pod Jolyot de Crebillon Claude Prosper.

Nro 223.224.225.226. Ophéline /L`/ Angloise, ou Histoire de Summers ... 4 Vol.

LA PLACE Pierre Antoine de

Ophéline l'angloise, ou histoire de Charlotte Summers, imitée de l'anglois de M.N.^{xxx} par de La Place.

Londres 1781 4 wol. 12°

por.: Barbier, t. 3, kol. 751; CBN, t. 88, kol. 834 i t. 51, kol. 787.

Nro 227. Ovide /Traduction nouvelle de l'art d'aimer/... 1 Vol.
OVIDIUS Naso Publius

Les oeuvres galantes et amoureuses d'Ovide contenant l'art d'aimer, le remède d'amour, les epitres et les élégies amoureuses. Traduction

nouvelle en vers françois ...

Cythere [Paris?] 1766 8°

por.: CBN, t. 128, kol. 593; BMC, t. 177, kol. 407.

Nro 228. Palissot. La Dunciade ... 1 Vol.

PALISSOT de MONTENY Charles

La Dunciade, ou la guerre de sots, poème.

Londres 1776 12°

por.: CBN, t. 129, kol. 418; BMC, t. 57, kol. 367.

Nro 229. Parny /Opuscules de M.le Chevalier de/ ... 1 Vol.

PARNY Évariste Désiré Desforges de

Opuscules poétiques, par M.le Chevalier de Parny.

Amsterdam 1779 8°; [Paris] 1784 en 2 parties 12°

por.: CBN, t. 130, kol. 670; BMC, t. 75, kol. 552.

Nro 230.231.232. Piron /Oeuvres choisies de/ ... 3 Vol.

PIRON Alexis

Oeuvres choisies d'Alexis Piron.

Londres 1782 3 wol. 12°

por.: CBN, t. 138, kol. 144; BMC, t. 190, kol. 560.

Nro 233. Pot-pourri /La/ ou preservatif de la melancolie ...
1 Vol.

POT-POURRI

Le pot-pourri, ou préservatif de la mélancolie, contenant la Henriade travestie, la Pipe cassée, et autres poésies.

Londres 1783; 1784 12°

por.: Barbier, t. 3, kol. 962 ustala autorów: Louis Charles Fougeret de Monbron i Jean Joseph Vadé; BMC, t. 193, kol. 801 **podaje pod Pot-Pourri.**

Nro 234.235. Princesse /La/ de Cleves ... 2 Vol.

LA FAYETTE Marie Madelaine Pioche de la Vergue, Comtesse de
La princesse de Clèves.

Paris 1764 12°; Paris 1780 18°

por.: Barbier, t. 3, kol. 1025; CBN, t. 85, kol. 820; BMC, t. 165, kol. 508 **podaje pod Mortier Marie Madelaine Comtesse de la Fayette.**

Nro 236.237.238. Racine /Oeuvres de/ ... 3 Vol.

RACINE Jean

Oeuvres de Racine.

Paris 1767; 1779 3 wol. 12°; Paris 1783 3 wol. 4°; Paris 1784 3 wol. 8°
 por.: CBN, t. 145, kol. 341-344; BMC, t. 197, kol. 732.

Nro 239.240. Racine /Louis/ La Religion Poème ... 2 Vol.

RACINE Louis

La religion, poème de M.Racine ...

Paris 1763 2 wol. 12°

por.: Brunet, t. 4, kol. 1083; CBN, t. 145, kol. 497; BMC, t. 197, kol. 758.

Nro 241.242.243.244. **Ravanne** /Memoires du Chevalier de/ ...

4 Vol.

VARONNE Jacques de

Mémoires du Chevalier de Ravanne, page de S.A.R.le Duc Regent, et mosquetaire.

Londres 1781 4 wol. 16°

por.: CBN, t. 146, kol. 1089; BMC, t. 199, kol. 147 podaje pod Ravanne, Chevalier de, pseud. i daje odsyłacz od Varenne!/J.de - zob. BMC, t. 246, kol. 625.

Nro 245.246.247.248. Recueil des meilleurs Contes en vers ...

4 Vol.

RECUEIL

des meilleurs contes en vers.

Londres [Liège] 1778 4 wol. 18°

por.: Barbier, t. 4, kol. 104 **przypisuje C.S.Sautreau de Marsy; Brunet**, t. 2, kol. 245 podaje autorów poszczególnych utworów: La Fontaine, Voltaire, Vergier, Sénécé, Parrault, Moncrif, Grêcourt, Autreau, Saint-Lambert, etc.; BMC, t. 199, kol. 715 stwierdza "Edited by C.S.Sautreau de Marsy".

Nro 249. Recueil des Poesies fugitives et Contes nouveaux ...

1 Vol.

PIIS Pierre Antoine Augustin de

Recueil de poésies fugitives, et contes nouveaux.

Londres [Paris] 1781 2 parties 12°

por.: BMC, t. 190, kol. 42 i t. 199, kol. 712 informuje "The pagination is continuons" co pozwala wnioskować, że dwie części dzieła były połączone w jeden wolumin.

Nro 250.251.252.253. Regnard /Théâtre de/ ... 4 Vol.

REGNARD Jean François

Théâtre de Regnard ...

Londres 1784 4 vol. 24°

por. BMC, t. 200, kol. 217.

Nro 254.255. Regnier /Oeuvres de/ ... 2 Vol.

REGNIER Mathurin

Oeuvres de Regnier.

Londres 1780 2 vol. 12°

por.: CBN, t. 148, kol. 102; BMC, t. 200, kol. 265.

Nro 256.257. Richardet. Poème ... 2 Vol.

FORTEGUERRI Niccolo

Richardet, poème ...

Liege 1766; 1770; 1776; Londres 1781 2 vol. 12°

por.: Barbier, t. 4, kol. 364; CBN, t. 53, kol. 718; BMC, t. 76, kol. 17 i t. 202, kol. 150.

Nro 258. Rochefoucauld /Maximes et **Reflexions** du Duc de/ ...
1 Vol.

LA ROCHEFOUCAULD François de

Maximes et réflexions morales du duc de **La Rochefoucauld**

Paris 1779; Londres 1784 12°

por.: CBN, t. 89, kol. 112; BMC, t. 130, kol. 737.

Nro 259.260.261. Rousseau /Confessions de J.J./ ... 3 Vol.

ROUSSEAU Jean Jacques

Le confessions de J.J.Rousseau.

Londres 1782 3 vol. 12°

por.: CBN, t. 157, kol. 475; BMC, t. 208, kol. 204.

Nro 262.... Considerations sur le Gouvernement de Pologne ...
1 Vol.

ROUSSEAU Jean Jacques

Considération sur le gouvernement de Pologne, et sur sa réformation
projetée ...

Londres [Paris] 1782 12°; La Haye 1783 8°

por.: Estreicher, t. 26, kol. 392; BMC, t. 208, kol. 218.

Nro 263. ... Contrat Social ... 1 Vol.

ROUSSEAU Jean Jacques

Du contrat social, ou principes du droit politiques.

Amsterdam 1772; Philadelphie 1775 8°

por.: CBN, t. 157, kol. 485; BMC, t. 208, kol. 207. Wydanie z 1775 roku zob. zbiory BUW sygn.6.15.10.14.

Nro 264.265.266.267. ... Emille, ou de l'Education ... 4 Vol.

ROUSSEAU Jean Jacques

Emille, ou de l'education.

Amsterdam 1764 4 wol. 12°; Amsterdam 1765 4 wol. 8°; Geneve 1780 4 wol. 12°; Londres 1781 4 wol. 8°

por.: CBN, t. 157, kol. 502; BMC, t. 208, kol. 209. Wydanie z 1765 r zob. zbiory BUW sygn. 28.20.4.6561; wydanie z 1780 r. zob. BUW sygn. 141545.

Nro 268.269.270.271.272.273.274. ... La Nouvelle Heloise ... 7 Vol.

ROUSSEAU Jean Jacques

La nouvelle Heloise, ou lettres de deux amans, habitans d'une petite ville au pied des Alpes ...

Londres 1781 7 wol. 8°

por.: CBN, t. 157, kol. 521.

Nro 275.276.277.278.279.280. ... Mélanges ... 6 Vol.

ROUSSEAU Jean Jacques

Mélanges.

Londres 1782 6 wol. 18°

por. Zbiory BN sygn. W.18629 I-VI. "Mélanges" wchodzą w skład różnych wydań "Oeuvres" J.J.Rousseau.

Nro 281.282.283.284. ... Pieces diverses ... 4 Vol.

ROUSSEAU Jean Jacques

Pieces diverses ...

Londres 1782 4 wol. 18°

por. Zbiory BN sygn. XVIII.1.14965 oraz XVIII.1.21396 - są to tomy 21-24 wydania "Oeuvres" J.J.Rousseau /Londres 1780-1782, t. 1-29/ bez tytułu ogólnego i ciągłej numeracji tomów.

Nro 285.286. ... Juge de J.J.Dialogues ... 2 Vol.

ROUSSEAU Jean Jacques

Rousseau juge de Jean Jacques. Dialogues.

Londres 1782 2 wol. 18°

por.: Barbier, t. 4, kol. 390; CBN, t. 157, kol. 533; Gioranescu XVIII, t. 3, s. 1524.

Nro 287.288. Rousseau J.B. /Oeuvres de/ ... 2 Vol.

ROUSSEAU Jean Baptiste

Oeuvres ...

Londres [Paris] 1781 2 vol. 12°

por. BMC, t. 208, kol. 196.

Nro 289. Saint-Lambert, Saisons. Poeme ... 1 Vol.

SAINT-LAMBERT Jean François de

Les saisons, poeme.

Amsterdam [Paris] 1775 8°

por. Brunet, t. 5, kol. 52.

Nro 290.291.292.293. Saint-Real /Oeuvres choisies de/ ... 4 Vol.

SAINT-RÉAL Cesar Vichard de

Oeuvres choisies de M.l'abbe de Saint Réal ...

Londres 1783 4 vol. 12°

por.: Brunet, t. 5, kol. 59; CBN, t. 161, kol. 155; BMC, t. 249,

kol. 668 podaje pod Vischard de Saint Réal César.

Nro 294. Sapho /Poesies de/ ... 1 Vol.

SAPONA

Poesies de Sapho, suivies de différentes poésies dans le même genre.

Amsterdam 1777 12°; Londres 1777 18°

por.: Barbier, t. 3, kol. 927; CBN, t. 162, kol. 1155; BMC, t. 213, kol. 132.

Nro 295.296. Scarron /Les nouvelles Tragi-comiques de/... 2 Vol.

SCARRON Paul

Les nouvelles tragi-comiques de Scarron.

Londres 1781 2 vol. 12°

por.: CBN, t. 164, kol. 496; BMC, t. 213, kol. 1167.

Nro 297.298.299.300. ... Roman Comique ... 4 Vol.

SCARRON Paul

Le roman comique ...

Londres 1781 4 vol. 12°

por.: CBN, t. 164, kol. 499; BMC, t. 213, kol. 1170.

Nro 301.302. Soirées du Bois de Boulogne ... 2 Vol.

CAYLUS Anne Claude Philippe de

Les soirées du bois de Boulogne, ou nouvelles françoises et angloises, par M.le comte de^{xxx}

Paris 1776 2 wol. 12°; Londres 1782 2 wol. 18°
 por.: Barbier, t. 4, kol. 513; BMC, t. 22, kol. 951 i t. 242, kol.
 67 podaje pod rubriques de Grimoard de Pestels de Levis Anne Claude
 Philippe de.

Nro 303. Sonnettes /Les/ ou Memoires de Mr.le Marquis D. ...
 1 Vol.

GUIARD de SERVIGNÉ Jean Baptiste

Les sonnettes ou mémoires de Monsieur le marquis D^{XXX}.

Londres 1781 12°

por.: Barbier, t. 4, kol. 530; CBN, t. 65, kol. 1199; BMC, t. 94,
 kol. 77.

Nro 304. Soupé /Le/ Ouvrage moral ... 1 Vol.

CAIHLAVA d'ESTENDOUX Jean François

Le soupé des petits-maîtres ... Ouvrage moral.

Londres et Paris 1772 2 parties 12°

por.: Barbier, t. 4, kol. 535; BMC, t. 31, kol. 960 i t. 226, kol.
 359 - nie cytują wydania jednotomowego.

Nro 305.306. Sterne. Tristram Shandy ... 2 Vol.

STERNE Laurence

La vie et les opinions de Tristram Shandy ...

A York, et se trouve a`Paris; Liège 1777 2 wol. 8°

por. BMC, t. 229, kol. 796.

Nro 307.308. ... Voyage sentimental ... 2 Vol.

STERNE Laurence

Voyage sentimental ...

Amsterdam, Paris 1769 2 wol. 12°; Liège 1770 2 wol. 8°; Lon-
 dres 1782 2 wol. 12°

por.: Barbier, t. 4, kol. 1095; BMC, t. 229, kol. 791 i t. 250,
 kol. 655.

Nro 309.310. Tanzai et Neaderne. Histoire Japonoise ... 2 Vol.

CRÉBILLON Claude Prosper Jolyot de

Tanzai et Néaderné, histoire japonoise.

Pékin [Paris] 1734; 1740; 1758 2 wol. 12°

por.: Barbier, t. 4, kol. 668; CBN, t. 33, kol. 1043; BMC, t. 118,
 kol. 354.

Nro 311.312. Tasse. Jérusalem delivrée ... 2 Vol.

TASSO Torquato

Jérusalem délivrée ...

Paris 1774 2 wol. 8°; Londres [Paris] 1780 2 wol. 12°; Paris 1782 2 wol. 12°
por.: CBN, t. 91, kol. 642; BMC, t. 235, kol. 69.

Nro 313.314.315.316.317. ... Jerusalem délivrée, en Italien et en François en vers ... 5 Vol.

TASSO Torquato

La Jerusalem délivrée. Nouvelle traduction ...

Paris 1785 5 wol. 12°

Tekst równoległe po włosku i po francusku.

por.: Barbier, t. 2, kol. 991; Brunet, t. 5, kol. 670; CBN, t. 182, kol. 1065; BMC, t. 235, kol. 66.

Nro 318. Themidore ... 1 Vol.

GODARD d'AUCOUR Claude

Themidore

Londres 1781; 1782; 1785 12°

por.: Barbier, t. 4, kol. 696; CBN, t. 61, kol. 507; BMC, t. 87, kol. 416 i t. 236, kol. 841.

Nro 319. Thomas à Kempis. De Imitatione J.C. ... 1 Vol.

TOMASZ a KEMPIS, św.

De imitatione Christi, libri quattuor.

Calisii 1749 typ. Societatis Jesu 12°; Parisiis 1772 12°

por.: Estreicher, t. 31, s. 203; BMC, t. 95, kol. 518 i t. 116, kol. 549-555 podaje pod Haemmerlein Thomas à Kempis.

Nro 320. Thompson. Les Saisons Poeme traduit de l'Anglois ...

1 Vol.

THOMPSON [Thomson] James

Les saisons, poeme, traduit de l'anglois de Thompson

Paris [1777]; Londres 1779 12°

por.: Barbier, t. 4, kol. 416; CBN, t. 188, kol. 193; BMC, t. 238, kol. 304.

Nro 321.322.323. Vergier /Oeuvres de/ ... 3 Vol.

VERGIER Jacques

Oeuvres de Vergier.

Londres [Paris] 1780 3 wol. 12°

por. CBN, t. 205, kol. 1056.

Nro 324. Virgile: Géorgiques traduits par M.l A.de Lille ...
1 Vol.

VERGILIUS Maro Publius

Les géorgiques, traduites en vers français, avec des notes par
Jacques Delille.

Paris 1770 8° i 16°; Paris. 1783 4°

por.: Brunet, t. 5, kol. 1303; CBN, t. 37, kol. 907.

Nro 325. Wilfort. /Confession generale de/ ... 1 Vol.
CONFESSION

general du chevalier de Wifort.

Leipsick 1758 12°

por.: Barbier, t. 1, kol. 680 ustala autora - Hubert d'Orléans;
BMC, t. 257, kol. 700 - podaje pod **Wilfort Chevalier de**.

Nro 326. Voltaire. La Henriade ... 1 Vol.
VOLTAIRE François Marie Arouet de
La Henriade, poeme en dix chants.

Neuchâtel 1765; La Haye 1770; Londres [Paris] 1781 12°

por.: Brunet, t. 5, kol. 1360; BMC, t. 250, kol. 374.

Nro 327. ... Pièces fugitives ... 1 Vol.
VOLTAIRE François Marie Arouet de
Pieces fugitives de Voltaire.
Londres [Paris] 1782 12°
por. BMC, t. 250, kol. 353.

Nro 328.329. ... Poesies ... 2 Vol.
VOLTAIRE François Marie Arouet de
Mélanges de poésies.
Neuchâtel 1773 2 wol. 8°
por. Gioranescu, XVIII, t. 3, s. 1773.

Nro 330. ... La Pucelle d'Orléans ... 1 Vol.
VOLTAIRE François Marie Arouet de
La Pucelle d'Orléans, poeme ...
Londres 1775; 1779; Geneve 1780 12°
por.: Brunet, t. 5, kol. 1361; Gioranescu XVIII, t. 3, s. 1777;
BMC, t.250, kol. 396.

Nro 331.332.333. 334. ... Romans et Contes ... 4 Vol.
VOLTAIRE François Marie Arouet de

Romans et contes de Voltaire.

Londres 1774; 1775 2 wol. 12°; Bouillon 1778 3 wol. 8°; Paris
1780 6 wol. 18°; Londres [Paris] 1781 3 wol. 12°
por.: Brunet, t. 5, kol. 1363; Gioranescu XVIII, t. 3, s. 1782;
BMC, t. 250, kol. 349 - nie cytują wydania 4-tomowego.

Nro 335.336.337.338.339.340.341.342.343.344. ... Théâtre ...
10 Vol.

VOLTAIRE François Marie Arouet de

Le théâtre de V. augmenté de deux pièces qui ne se trouvent pas
dans les éditions précédentes.

Londres 1782 10 wol. 18°

por. Gioranescu XVIII, t. 3, s. 1778.

Nro 345. Voyage de Chapelle et de Bachaumont ... 1 Vol.

VOYAGE

de Chapelle et Bachaumont, suivi de **Quelques** autres voyages dans
le même genre.

Genève 1777 24°

por. Zbiory BUW sygn. 17.3.15.5.

Nro 346.347.348. Voyage premier et second de Milord De xx à Pa-
ris ... 3 Vol.

Kwerenda nie doprowadziła do identyfikacji bibliograficznej dzieła.

